

Owady

Fauna ważek Drawieńskiego Parku Narodowego jest nie tylko wyjątkowo bogata, ale i bardzo naturalna, typowa dla lesistych obszarów środkowej i wschodniej Europy, obfitujących w zbiorniki i ciek wodne. Nad rzekami najpospolitsze są smukłe świtezianki. Samce tych ważek są metalicznie granatowe, samice – zielone lub brązowawe. Nad wodami płynącymi często spotykane są także duże gadziogłówki, czarne, z żółto-zielonkawym rysunkiem, szybko latające nad taflą lub przesiadujące w słonecznych miejscach. Gatunek ten występuje w Parku nadzwyczaj licznie. Często jest także objęta ochroną gatunkową trzepla zielona, spotykana najczęściej w lipcu i sierpniu. Unikatowe gatunki ważek związane są z torfowiskami i jeziorami dystroficznymi. Najrzadszym i najcenniejszym jest niepozorna, w Polsce zagrożona wyginięciem, mała ważka iglica. Z torfowiskami związane są również: żagnica torfowiskowa, cztery gatunki zalotek oraz rzadka, chroniona straszka północna. Nad oczkami torfowiskowymi licznie latają też szklarki i pałatki. Dużo ważek lata także nad jeziorami, głównie w strefie roślinności wodnej, np. żagnica wielka, miedziopierś, przeniela, ważka czteroplama. Często spotykane nad jeziorami i oczkami wodnymi są drobne i smukłe ważki równoskrzydłe: łątki, nimfy, pałatki, pióronogi, tęznice oraz żywoczerwone łunice. Chociaż ważki są ściśle związane ze środowiskami wodnymi, latem można je spotkać także z daleka od wody. W cieniu i półcieniu, czasem nawet o zmierzchu, nad drogami i polanami leśnymi lata duża żagnica błękitna, a na słonecznych drogach przysiadają nieduże szablaki i lecichy. Najwięcej ważek jest nad niektórymi z torfowiskowych oczek, a także na obrzeżach większych jezior. Szczególnie bogate pod tym względem są zakończenia jezior rynnowych. Niektóre gatunki ważek, np. świtezianki, występują w Drawieńskim Parku Narodowym bardzo licznie. Aby tak było nadal, potrzebna jest stała troska o czystość wód i ich naturalny charakter, zachowanie zróżnicowania roślinności wodnej, zachowanie torfowisk mszarnych i jezior dystroficznych z ich charakterystyczną roślinnością.

W Puszczy Drawskiej stwierdzono dotychczas występowanie około 50 gatunków motyli dziennych. Wszyscy znają najłatwiej rozpoznawalne bieliki i cytrynki, pawiki, admirały, żałobniki, ceiki, osetniki, wierzbowce, pokrzywniki. Lokalnymi osobliwościami tej grupy owadów są jednak gatunki trudniejsze do rozpoznania: dostojka laodyce, kosternik palaemon, czerwieniczek nieparek, przepłatka atalia, skalnik semele. Szczególnie dużo rzadkich gatunków skupia się w grupach czerwieniczek i modraszków, wyjątkowo trudnych do rozróżnienia. Na wymienienie zasługują też 2 gatunki okazałych motyli. Paź królowej jest jeszcze względnie pospolity w okolicach Barnimia, zwłaszcza na trawiastych skarpach. Mieniak tęczowiec występuje w rozproszeniu w całej Puszczy. Gąsienice tego ostatniego gatunku żerują na topoli osice, motyle najłatwiej jednak zobaczyć na końskim nawozie, który jest ich przysmakiem. Bardziej różnorodna jest fauna motyli

drobnych i ciem. Kilka gatunków, o skłonnościach do masowego rozmnażania się, sprawia problemy leśnikom. Brudnica mniszka w latach 80. XX w. zniszczyła większość drzewostanów świerkowych, od tego czasu jej liczebność jest wnikliwie obserwowana. Podobne skłonności ma poproch cetyniak. Jednak poza kilkoma gatunkami mającymi znaczenie gospodarcze, o faunie ciem Puszczy nic nie wiadomo, nikt bowiem dotąd jej nie zbadał. Entomolodzy powszechnie obserwują fakt, że liczebność i różnorodność gatunkowa motyli w ciągu ostatnich kilkudziesięciu lat drastycznie spada. Proces ten nie ominął i terenu Drawieńskiego Parku Narodowego. Aby zachować chociaż obecny stan fauny tej grupy owadów, trzeba zapewnić przetrwanie ich siedlisk, a więc kwiatnych łąk, torfowisk, siedlisk podmokłych, ale i ciepłolubnych murawek.

Najlepiej poznaną w Puszczy Drawskiej grupą chrząszczy są kózkowate. Są to smukłe owady, zwykle o charakterystycznych, długich czułkach, często spotykane na kwiatkach roślin baldaszkowych a także na liściach oraz na pniach drzew. Najokazalsza z kózek Puszczy to borodziej próchnik, czarny chrząszcz dorastający nawet do 15 cm długości, lubiący nagrzewane przez słońce pniaki sosnowe. Za owadzi symbol Parku entomolodzy uznają tycza cieślę, piękną kózkę, o szaroniebieskim ubarwieniu i charakterystycznych czułkach, znacznie dłuższych od ciała. W naturalnych drzewostanach występuje pętlak pstrokaty. Kózka ta na większej części nizin Polski jest już bardzo rzadka, w Parku, dzięki zachowaniu kilkuset hektarów bukowych starodrzewi, należy jeszcze do względnie pospolitych. Żółto-czarne chrząszcze tego gatunku najczęściej spotyka się siedzące na kwiatkach. W starych buczynach i na ich skrajach, na kwiatkach i stosach drewna można spotkać również chrząszcze tryka. Tryki, a także nieco do nich podobne paśniki pałęczaste, wzorem ubarwienia przypominają osy: to forma ochrony przed polującymi na nie ptakami. W starodrzewach i w ich pobliżu spotkać też można okazałego dyląża garbarza. Drawieńska populacja rzemlików należy do liczniejszych na Pomorzu dzięki bobrom, które ścinając osiki zapewniają obfitość martwego drewna tego gatunku, niezbędnego do rozwoju larw rzemlika. Czasami w Puszczy spotkamy też metalicznie zieloną wonnicę piżmówkę. Często spotykane zmorszniki, kłopotki czarne, rębacz, a także nie mająca polskiej nazwy kózka *Stenurella melanura*, są najłatwiejszymi do zauważenia kózkowatymi w Parku. Warto jednak pamiętać, że na tym terenie występuje ponad 50 gatunków z tej grupy. Najrzadszy z nich to płaskowiak jałowcowiec, niepozorny chrząszczyk, którego larwy żyją w drewnie martwych i zamierających, ale oświetlonych przez słońce jałowców w okolicach Pustelni. Bardzo niewiele wiadomo o innych chrząszczach Puszczy. Przemykające wśród ściółki biegacze, wolno kroczące po dnie lasu żuki leśne, unoszące się nad piaszczystymi drogami leśnymi trzyszcze, pospolite biedronki i chrabąszcze to wszystko przedstawiciele tej grupy.

Data wydruku: 02.10.2023 16:23:44

Adres URL: <http://www.dpn.pl/owady>